

Sundparken

DEN SUNDE BYS ANATOMI

ANAMNESE

OUH har helbredt mennesker i 100. Allerede i 1912 vidste Gunnar Laage, at plads i sig selv er helende – at lys, luft, natur og menneskelig skala ikke er æstetiske valg, men medicinske. Han tegnede de oprindelige pavilloner med åbne gårdrum, generose vinduespartier og grønne omgivelser, fordi han mente, at omgivelserne i sig selv er interventionen.

Videnskaben har sidenhen bekræftet hans teori. Over 30 års forskning har dokumenteret, at bynatur direkte forbedrer fysisk, mental og social sundhed. Personer, der tilbringer mindst 120 minutter om ugen i naturen, har markant større sandsynlighed for at rapportere godt helbred og højere psykisk trivsel – uanset alder, indkomst eller eksisterende helbredstilstand (White, M.P. et al., 2019. "Spending at least 120 minutes a week in nature is associated with good health and wellbeing." Scientific Reports, 9, 7730).

At understøtte biodiversitet i byer hænger sammen med bedre fysisk og mental sundhed, øget aktivitet, forbedret børns udvikling og stærkere sociale resultater (Aranson, M.F.J. et al., 2025. "How Nature Can Make Urban Dwellers Healthier." Rutgers University / Robert Wood Johnson Foundation). Selv det at se natur gennem et vindue har konsekvent positive effekter på tværs af fysiologiske, psykiske og fysiske sundhedsparametre (Ojala, A. et al., 2024. "Health benefits of viewing nature through windows: A meta-analysis." PubMed Central, PMC12352305).

Sygehuset flytter. Men missionen består: Sundparken er en videreførelse af Laages oprindelige indsigt – ikke gennem medicin, men gennem kvaliteten af byrummet i sig selv. Når en hel bydel organiseres omkring natur, biodiversitet og menneskelig skala, bliver omgivelserne i sig selv behandlingen. Sundhed er ikke et program – den er rumlig.

Hvad er stedets "DNA"?

- Pavillonnhospital → helende landskab
- Lys, luft og natur som medicin
- Dokumenteret effekt: mere natur = bedre sundhed
- Omgivelserne er interventionen

DIAGNOSEN

20% LANDSKAB

Biodiversitetstab Området er økologisk forarmet. Plejede græsarealer og dekorative beplantninger har erstattet varierede levesteder. Økologiske forbindelser til Odense Ådal, Assistentens Kirkegård og de omkringliggende kolonihaver mangler. Stedet har mistet sin oprindelige idé om pavilloner i parken.

Forsøgte overflader Impermeable overflader – parkeringsarealer, serviceveje og forsørgede gårdrum – dominerer området. De afviser regnvand frem for at absorbere det, hvilket øger risikoen for oversvømmelser ved ekstremt regn og bidrager til urban varme-effekt. Blintrastrukturen er indlejret i selve terrænet og begrænser mulighederne for at omdanne området til et grant, sammenhængende og menneskeorienteret byrum.

80% BEBYGGET OG FORSELT AREAL

Monoprogrammatisk offentligt rum Hospitalet var optimeret til én funktion. Veje, indgange, gårdrum og bygninger var alle organiserede efter én driftslogik. Når denne funktion forsvinder, fragmenteres den rumlige struktur. Området mangler den programmatisk diversitet og kompleksitet, som byliv kræver.

En unik bygningsmasse med uført potentiale Den eksisterende bygningsmasse – fra Gunnar Laages røde musterspavilloner fra 1912 til højhuset fra 1967 – rummer betydelige indlejrede værdier i materialer, konstruktion og rumlig variation. Dette udgør råmateriale for en historisk forankret og sammenhængende ny bydel. For en mere dybdegående aktiveringsstrategi henvises til den tilhørende plakat Ressourcekvarteret.

Hvad er udfordringen og potentialer i dag?

- Grå infrastruktur dominerer
- Forsørgede overflader afviser vand
- Lav biodiversitet, brudte forbindelser
- Monofunktionel struktur uden byliv
- Stort potentiale: plads, bygninger og materialer findes allerede

BEHANDLING

100% LANDSKAB

Behandlingen organiseres omkring ét princip: Hele området omdannes til et sammenhængende landskab, hvor alle flader og rum indgår i en blå-grøn infrastruktur.

Forsørgede overflader brydes op, og regnvand håndteres lokalt. Veje og parkeringsarealer omdannes til grønne forbindelser, der genopretter økologiske korridorer til Odense Ådal, Assistentens Kirkegård og de omkringliggende kolonihaver. Græsarealer erstattes af biodiverse landskaber. Den tekniske infrastruktur samles i det underjordiske system, så terrænet frigøres til landskab. Landskabet er ikke et lag ovenpå byen – det er infrastrukturen.

100% BYGNING

Tæthed er en forudsætning for byliv. Uden tilstrækkelig bygningsmasse opstår ikke en levende bydel. Fortætningen sker dog ved at bygge videre på det eksisterende. Nye etager tilføjes lave strukturer, og bygninger uden tilstrækkelig bæreevne genopføres med afsat i egne materialer – højere, tættere og mere aktive. Bygninger transformeres gennem præcise indgreb, der åbner strukturer og programmerer dem på ny.

Bygningsmassen kortlægges som en materialebank, hvor konstruktioner og komponenter genbruges. Dermed reduceres ressourceforbruget, og grundlaget for en sammenhængende bydel styrkes.

Byens intensitet øges uden at forbruge nyt land. Mere bygningsmasse betyder ikke mere areal, men mere liv.

Hvad gør vi konkret?

- 100% af ubebyggede arealer er landskab
- 100% af regnvand håndteres lokalt
- 100% af overflader er permeable eller semi-permeable
- 100% af bygningsmassen genbruges og transformeres
- 100% af fortætning sker uden nyt arealforbrug
- 100% af materialer er genbrugte eller biobaserede
- 100% adgang til dyrkning og fællesskab

PLEJE

Omsorg er ikke en afslutning, men en fortsat proces. De rumlige indgreb vedligeholdes, justeres og videreudvikles i takt med ny viden, skiftende behov og ændrede livsformer.

Sundparken er ikke færdig på én dag. Den udvikler sig gradvist, efterhånden som landskabet vokser frem, og bygninger tages i brug, tilpasses og omprogrammeres. Det, der er etableret, er en ramme – ikke et færdigt resultat.

Landskabet kræver pleje, forvaltning og løbende tilpasning for at understøtte biodiversitet, klimatilpasning og hverdagsliv. Bygninger vedligeholdes, transformeres og viderebygges i takt med, at nye behov opstår.

Balancen mellem det byggede og det levende fastlægges ikke én gang, men justeres over tid. Et velfungerende kvarter opstår i spændingsfeltet mellem tæthed og natur – ikke i det ene eller det andet.

I 2035 blomstrer de første vilde unge, hvor bilen engang stod parkeret. Fælleshaver breder sig mellem pavillonerne, og regnvand bevæger sig langsomt gennem landskabet. Tage opsamlere sol og dyrker afgrøder.

I 2045 er kvarteret en integreret del af byen – et levende økosystem, hvor natur, bygninger og hverdagsliv er vævet sammen. Det er ikke færdigt. Det tilpasses, justeres og udvikles i takt med dem, der bruger det.

Sundparken er ikke en afsluttet læsning, men en vedvarende praksis. Et kvarter, der holdes i live gennem omsorg og pleje.

Hvordan holdes det i live?

- Udvikling over tid – ikke én færdig læsning
- Naturens processer styrer tempoet
- Løbende tilpasning og læring
- Fællesskaber driver stedets udvikling
- Et levende økosystem – ikke et færdigt projekt

